

ZŠ Česká Třebová

Nádražní 200, 56002 Česká Třebová

Tel.:465531055, e-mail:škola@zsnadrazni.cz, WWW.zsnadrazni.cz

**Č.j.: 459/2017/ZŠNád
B/22
S/5**

Minimální preventivní program

Školní rok: 2017/2018

**Zpracoval: Mgr. R. Hrabal
Školní metodik prevence**

Obsah:

I. Úvod

1. Charakteristika školy
2. Podklady v legislativě
3. Vymezení sociálně patologických jevů

II. Cíle minimálně preventivního programu

III. Metody a formy prevence

1. Aktivity pro žáky
2. Spolupráce s rodiči
3. Spolupráce se žáky
4. Formy spolupráce vedení školy a pedagogů, vzdělávání pedagogů
5. Školní poradenské pracoviště

IV. Spolupráce s institucemi

V. Způsob hodnocení MPP

VI. Doporučená literatura

VII. Kontakty na odborná pracoviště

VIII. Závěr

IX. Přílohy - Seznam mimoškolních aktivit a Krizové plány

I. Úvod

Téma sociálně-patologických jevů je v dnešní době celospolečenským problémem. A proto je nutné a žádoucí, aby se i naše škola podílela na prevenci těchto jevů s důrazem na řešení zneužívání návykových a omamných látek.

Prevenci zahajujeme již v prvním ročníku (první stupeň ZŠ) a pokračujeme v ní po celou dobu školní docházky našich žáků.

1. Charakteristika školy

a) Velikost a úplnost školy

Základní škola Nádražní, Česká Třebová je úplnou základní školou zahrnuje 1. až 9. postupný ročník. Zřizovatelem je město Česká Třebová. V současné době školu navštěvuje 439 žáků.

Výuka probíhá ve dvou třídách paralelně na prvním i druhém stupni. Chod školy zajišťují pedagogičtí pracovníci, vychovatelky školní družiny a asistenti pedagoga (školní asistent).

b) Materiální a technické podmínky

Školu tvoří budova v Nádražní ulici (2. stupeň a vedení školy) se sportovní halou, tanečním sálem a školní kuchyní s jídelnou.

Dále pak budova v ulici Komenského (1. stupeň a ŠD) s venkovním sportovištěm.

V budově školy je učebna výpočetní techniky s 23 počítači s připojením na internet a dataprojektorem. Je zde také učebna fyziky a chemie, přírodopisu, Hv, Vv, školní dílna a tělocvična. V budově školy se také nachází učebna jazyků (s interaktivní tabulí) a odborná učebna přírodopisu, zeměpisu a fyziky/chemie (taktéž s interaktivními tabulemi) a další kmenové učebny s interaktivními tabulemi.

Interaktivní tabule byly nainstalovány rovněž v budově na ulici Komenského.

Budova školy v ulici Nádražní umožňuje bezbariérový přístup pro integrované žáky a osoby.

c) Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří učitelé 1. a 2. stupně a vychovatelky ve školní družině. Pedagogičtí pracovníci doplňují své znalosti a dovednosti doplňkovým a rozšiřujícím studiem na kurzech, seminářích a dalších akcích dle nabídky. Členové pedagogického sboru včetně vychovatelek ve školní družině a asistentů pedagoga se aktivně podílejí na realizaci MPP.

V současné době je naše škola zapojena do dlouhodobého projektu Inkluzivní vzdělávání v Pardubickém kraji CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000198 a

d) Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Školská rada (šestičlenná) byla zřízena k 1. 1. 2006 a její zástupci z řad rodičů a pedagogů se pravidelně scházejí a společně řeší záležitosti týkající se naší školy.

Naše škola organizuje dvakrát ročně setkání vedení školy se zástupci jednotlivých tříd z řad rodičů (třídní důvěrníci). Vedení ZŠ takto informuje rodiče o aktuálním dění, problémech a chystaných změnách ve škole. Další aktuální informace poskytuje ZŠ na webových stránkách školy.

Tradicí se již staly vánoční a velikonoční trhy určené pro širokou veřejnost (prezentují se zde práce a výrobky žáků naší školy).

Spolupráce se zřizovatelem se uskutečňuje především s vedoucí odboru školství MěÚ v České Třebové (pro letošní školní rok opět finanční podpora preventivního programu Nástrahy internetu se zaměřením na kyberšikanu mládeže). Další spolupráce je s odborem sociální péče tamtéž.

Naše škola navázala užší spolupráci s PPP v Ústí nad Orlicí, se kterou spolupracujeme v oblasti psychologického poradenství a diagnostiky výchovných a vzdělávacích problémů žáků.

e) Rizikové faktory

Mezi riziková místa je možné v naší škole zařadit zalomené části chodeb, wc, šatny apod. /místa se špatnou dohledovou kontrolou. Mezi působící rizikové faktory lze pojmenovat: vandalismus, krádeže ve škole, záškoláctví a výchovné problémy.

f) Podpora žáků s SPU /specifická porucha učení/ a žáků s inkluzí

Naše škola pokračuje v podpoře a péči o žáky s SPU (získávání nových pomůcek pro rozvoj žáka, konzultační hodiny pro žáka a rodiče, doučování apod.)

Zaměření školy:

- všeobecný rozvoj poznávacích, komunikačních, sociálních a praktických (pracovních) dovedností žáků
- plnění hodnotových cílů, formování osobnostních rysů žáka
- integrovat do výuky děti se specifickými výukovými potřebami
- větší otevřenost školy vůči rodičům i veřejnosti (dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)
- zajištění pestré nabídky zájmových útvarů
- zapojovat žáky do soutěží, olympiád apod.
- tělesný rozvoj (sport) žáků
- cizí jazyky (hlavně Aj, Rj a Nj)
- lyžařský kurz a poznávací exkurze (D, Čj, Vv)

2. Podklady v legislativě

- Zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním vyšším a jiném vzdělávání, ve znění zákonů č.383/2005 Sb., č.158/2006 Sb., č.179/2006 Sb.,
- Zákon č.562/2004 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon č.563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č.94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č.167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č.101/200 Sb., o ochraně osobních údajů

- Vyhlášky:
 - č.73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
 - č.27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
 - č.116/2011 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů/změna vyhlášky č. 72/2005 Sb.
 - č.197/2016 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů/změna vyhlášky č. 72/2005 Sb.
 - č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů
 - č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j. 21291/2010-28
 - Novela 412/2006 vyhlášky o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005 Sb.

- Vyhlášky MŠMT:
 - Č. j.: 14 423/99-22, Věstník MŠMT sešit 5/1999
Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
 - Č. j.: 14 514/2000-51, Věstník MŠMT sešit 10/2000
Metodický pokyn MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže
 - Č. j.: 28 275/2000-22, Věstník MŠMT sešit 1/2001
Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
 - Č. j.: 10 194/2002-14, Věstník MŠMT sešit 3/2002
Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
 - Č. j.: 25 884/2003-24, Věstník MŠMT sešit 11/2003

Spolupráce škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže na dětech a mládeži páchané

- Č. j.: 37 014/2005-25, Věstník MŠMT sešit 2/2006
Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT
- Č. j.: 21 149/2006, Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- Č. j.: 21 291/2010-28, Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních spolu s přílohami pro jednotlivé typy rizikového chování
- Školní řád ZŠ Česká Třebová, Nádražní ulice

Související normy

- Zákon č.422/2003 Sb., o sociální potřebnosti (ohlašovací povinnost při neomluvených hodinách)
- Zákon č.359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí (ohlašovací povinnosti školy)
- Zákon č.218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

3. Vymezení rizikového chování

Mezi rizikové chování je v současnosti zařazeno veškeré problémové chování dětí a mládeže (kriminalita, záškoláctví, šikana aj., zneužití návykových látek, gambling, rasismus, xenofobie apod.)

V současné době se snažíme stále odhalovat nežádoucí projevy chování našich žáků. Dochází ke spolupráci všech pedagogických i nepedagogických pracovníků školy.

Podstatou našeho Minimálního preventivního programu je:

- a) výchova ke zdravému životnímu stylu (včetně námětů k využití volného času)
- b) rozvoj poznávacích, komunikačních, sociálních a praktických (pracovních) dovedností žáků se zaměřením na dovednosti v řešení konfliktní situace a zároveň odmítání všech druhů sociálně patologického chování

- c) nalézání vyváženého psychosociálního klimatu školy (prohloubení komunikace mezi učitelem a žáky, učitelem a rodiči)
- d) zaměření se na:
- drogovou závislost, alkoholismus a kouření
 - kriminalitu a delikvenci
 - virtuální drogy (PC hry, TV a video, gambling)
 - záškoláctví
 - šikanu, vandalismus a jiné formy násilí
 - rasismus, xenofobii, intoleranci a antisemitismus

II. Cíle Minimálně preventivního programu

Cílem tohoto programu je prevence sociálně-patologických jevů. Dalším cílem je snaha snížit riziko těchto vlivů, které narušují osobnostní a společenský vývoj mládeže (příčemž hlavní důraz je kladen na hodiny Ov /téma rasismu, lidských práv/, Vz /drogová problematika/, Př /ekologie/ a Tv). Snažíme se vést žáky ke zdravému sebevědomí a sebehodnocení, k dovednostem řešit problémy, k začlenění do kolektivu a vytváření dobrých mezilidských vztahů, k podílení se na týmové práci a tvorbě kvalitního společenského a životního prostředí. Stejný cíl prosazujeme i u členů pedagogického sboru v rámci úzké spolupráce mezi třídními učiteli a metodikem prevence a výchovnou poradkyní. Tento program také obsahuje ovlivňování chování žáků ve smyslu podpory zdravého životního stylu a nabídky volnočasových aktivit.

Zároveň věnujeme zvýšenou pozornost dětem s SPU /viz. I. bod č. 1, písmeno f.

Z časového hlediska lze cíle rozdělit na 3 kategorie:

- 1) Dlouhodobé cíle: vést žáky k dodržování stanovených pravidel
 - zamezování projevů vulgarity a slovních nadávek
 - vést žáky k vzájemné pomoci a ohleduplnosti
 - vést žáky k upevňování společenských hodnot a vlastní odpovědnosti
 - vést žáky k utváření vlastních postojů proti rasismu a xenofobii
 - vést žáky k ochraně vlastního zdraví
 - vést žáky k vytváření vlastních postojů k odmítání OPL a jiných látek
- 2) Střednědobé cíle: průběžně sledujeme a vyhodnocujeme různé situace a podmínky v chování žáků jako prevenci rizikového chování
 - průběžně vzděláváme a informujeme pedagogický sbor v oblasti novinek a trendů prevence
 - posilujeme práci třídního učitele s třídním kolektivem a při řešení konfliktních situací mezi žáky
 - uplatňujeme preventivní aktivity a programy zaměřené na rizikové chování žáků
- 3) Krátkodobé cíle: vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné toleranci

posilujeme pozitivní vztahy ve třídách
vyhledáváme možné problémy žáků a pomáháme ve spolupráci s rodiči
při jejich možném řešení
učíme žáky, jak najít a poskytnout účinnou pomoc a jak správně
komunikovat v krizových situacích
průběžnou diskusí se žáky, se jim snažíme předávat přehled o
nebezpečích a rizikových formách chování, přičemž je vedeme
k předcházení daných rizik

Cílové skupiny, které prochází naplněním MPP jsou: a) žáci 1. a 2. Stupně ZŠ
b) pedagogický sbor (včetně ŠD
a asistentů pedagoga)
c) zákonní zástupci žáka

Veškeré informace důležité k předcházení rizikového chování naleznou všechny cílové skupiny
na WWW nebo v tištěné formě u metodika prevence a ředitele školy.

Veškeré aktuální informace jsou průběžně sdělovány celému pedagogickému sboru. Rodiče jsou
s aktuálními informacemi seznamováni přímo od třídních učitelů, na třídních schůzkách nebo na
WWW.zsnadrazni.cz.

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou s obsahem MPP seznámeni přímo metodikem prevence.

III. Metody a formy prevence

Minimální preventivní program navazuje na platné vzdělávací dokumenty a vzdělávací
program Základní škola, ve kterém je zahrnuta oblast zdravého životního stylu
(viz Koncepce zdravého životního stylu), prevence zneužívání návykových látek, oblast osobního
bezpečí žáka, oblast společenskovední, občanská, právní a etická.

1.

- a) Jak již bylo naznačeno v bodě II., cílem tohoto programu je zvýšení odolnosti dětí
a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. Jedním z faktorů prevence je snížení rizik
a vlivů, které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj mládeže (nízká dostupnost
návykových látek apod.) a druhým, řekl bych, možná i významnějším, je ovlivňování
chování dětí a mládeže ve prospěch zdravého životního stylu a podpora volnočasových
aktivit.

Na začátku každého školního roku jsou žáci seznámeni se Školním řádem, který
obsahuje nejen práva, ale i povinnosti slušného (občanského) a bezpečného chování
a jednání ve škole a na všech školních akcích. Proto využíváme různých kulturních
a výchovných pořadů a programů (dle aktuálních nabídek). Naše škola zároveň vychází
z osobní odpovědnosti každého žáka, a proto podporuje všechny demokratické principy
chování a jednání, které vedou k žádoucímu a příznivému klimatu ve třídách v celé
škole (příkladem je školní parlament).

Na naší škole jsou proto rozvíjeny aktivity, které různou měrou podporují kolektivní zapojení žáků do kulturních, sportovních a společenských (občanských) aktivit.

- posilování příznivého klimatu třídy je vyvářeno pomocí volby třídní samosprávy (v letošním školním roce naše škola opět naváže na pokračování preventivních programů pro žáky 6. ročníků s využitím Pedagogicko – psychologické poradny v Ústí nad Orlicí, dále naše škola bude pokračovat ve spolupráci s OS Lidé mezi světy (Etika ve společnosti), které nám zprostředkuje interaktivní program s besedou proti kyberšikaně a dalších rizicích internetu pro mládež.
- pomoc při řešení jakéhokoliv problému nabízí výchovná poradkyně (v době konzultačních hodin nebo po domluvě)
- naše škola by ráda zapojila do řešení různých problémů více třídní důvěrníky (jako tzv. rodičovské mluvčí třídy)
- dalším z řešení bylo vhodné umístění tzv. schránky důvěry (viz bod č. III - 4)
- v letošním školním roce bude metodik prevence opět provádět anonymní statistická šetření v oblasti znalostí, užívání drog (rizika s nimi spojená) a šetření ohledně bezpečí ve školním prostředí a dalších sociálně – patologických jevů.

b) Dosah ovlivnění:

- metody aktivního sociálního učení (práce ve skupině - vedoucí role učitele / cílem je zvyšování odolnosti vůči stresu, naučit se zvládat životní problémy a konflikty)
- metody interaktivních technik, nácviky praktických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti (trénink odmítání nabídky drog)
- samostatná práce (Vv – koláže, Čj – slohové práce, D, Ze – referáty)
- další metody (besedy, diskuse – obhajoba názorů, dramatizace děje, sociální hry, dotazníky, dokumentární filmy – zpětná reflexe dopadu příběhu na žáky, interaktivní programy školy)
- mimo výuku je žákům k dispozici nástěnka výchovné poradkyně s údaji o konzultačních hodinách

Tyto metody jsou spojeny s celkovým působením na žáky ve všech vyučovacích hodinách. Zejména však v hodinách OV, Vz, TV, VV. Současně jsou sledovány individuální potřeby žáků, přijímají se pracovní režimy z pohledu zdravotních a bezpečnostních potřeb žáků v souladu s vývojovými, psychologickými a zdravotními možnostmi žáků. Užívají se vhodné formy propagace zdravého životního stylu ve vzdělávání žáků. Provádí se průběžné sledování situace ve škole a dochází k uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí. Ve spolupráci metodika a výchovné poradkyně dochází k evidenci výskytu sociálně-patologických jevů na naší škole. Podle závažnosti jednotlivých případů pomáhají s postupem při řešení těchto případů na základě doporučení Metodických pokynů z MŠMT, přičemž úzce spolupracují s vedením školy. Naše škola poskytuje prostor pro zájmovou činnost a smysluplné využívání volného času žáků. Probíhá neustálé vzdělávání školního metodika prevence a výchovné poradkyně. Je zajištěna důsledná kontrola dodržování zákona č.37/1989 Sb., O ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Je zajištěno důrazné potírání kuřáctví, požívání alkoholu a dalších návykových látek a opatření k jejich nedostupnosti ve škole a školském zařízení.

Dochází k průběžnému sledování konkrétních podmínek a situací ve škole z hlediska rizik výskytu těchto jevů. Preventivní strategie ve škole respektuje věk a osobní zvláštnosti žáků, jakož i podmínky školy (věcné, personální a materiálové). K formování volných postojů žáka dochází i na přednáškách a besedách, jež škola organizuje ve spolupráci s jinými institucemi (v letošním roce proběhne beseda s právníkem z MěÚ v České Třebové pro 9. ročníky). K upevňování třídních vztahů pořádá naše škola lyžařské kurzy, školní výlety, exkurze a návštěvy divadelních a filmových představení a výstav.

Od školního roku 2009/2010 začal působit na naší škole Školní parlament (stanovy, záznamy z volby poslanců – žáků a záznamy z jednání jsou uloženy u metodika prevence).

Škola se také pravidelně účastní různých školních turnajů, závodů apod. V příloze č. 1 je přehled mimoškolních aktivit nabízených naší školou. Naše škola je zapojena do projektu Zdravé zuby a do výuky dopravní výchovy v předmětu prvouka. Škola zajistila odběr časopisu Prevence. V letošním školním roce opět proběhne nácvik evakuace žáků budovy ZŠ Nádražní. Termín vyhlásí ředitel školy. Letos by naše škola opět ráda uspořádala školní Den prevence (zdravotní tematika, dopravní tematika apod.).

V rámci plnění nového vzdělávacího plánu (ŠVP) je na naší škole kladen hlavní důraz na praktické provázání následujících kompetencí:

a) kompetence komunikativní:

- podpora přátelských vztahů mezi žáky ve třídách, v různých ročnících se volí samospráva, plánují se třídní výlety a ročníkové exkurze (např. Vidapark Brno pro 6. roč., Planetárium Brno 6. roč., Pevnost poznání Olomouc 8. roč., Střední průmyslová škola Pardubice 9. roč.)
- již tradičně se naše škola zapojuje do realizace vánoční výstavy a vystoupení žáků na Celoměstské vánoční akademii
- návštěva divadelních představení a výstav (v místě – KC Česká Třebová, představení divadla v Pardubicích, tanečních vystoupení – vše dle aktuální nabídky), žáky vedeme ke kulturní úrovni komunikace

b) kompetence občanské:

- vedením třídní služby a dalších služeb posilujeme plnění žakovských povinností
- na příkladech aktivní účasti žáků a pedagogů na preventivních programech sociálně-patologických jevů (spolupráce s PPP /viz. Charakteristika školy písm. d/), Světový den boje proti AIDS, během roku se žáci naší školy účastní prezentace Světového dne zdraví na Starém náměstí v České Třebové
- tradiční soutěže školních vánočních turnajů a účast na dalších atletických závodech a turnajích pomáhá upevňovat žádoucí pozitivní formy chování žáků a hrdost ke škole, do které chodí
- zapojením našich žáků do soutěží a činností v rámci environmentální výchovy (viz Plán environmentálního vzdělávání ve školních dokumentech) vedeme žáky k třídění odpadů a ochraně životního prostředí, návštěvy výstav dle aktuálních nabídek
- v oblasti nabídky vhodných aktivit umožňujeme v posledním týdnu před vánočními prázdninami bruslení na místním zimním stadionu

c) kompetence pracovní:

- tradiční návštěvou propagační výstavy výrobků SOŠ a SOU technických oborů Skalka Česká Třebová, beseda 9. ročníků na ÚP v Ústí nad Orlicí, exkurze zaměřené na podporu přírodovědného a technického vzdělávání v Pardubickém kraji, např.: Střední průmyslová škola chemická, akce Technohrátky na středních školách Pardubického kraje, vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při volbě povolání
- naplňováním pracovních postupů a výrobou různých předmětů ve školní dílně rozvíjíme manuální zručnost žáků a zároveň je vedeme k ochraně zdraví a šetření materiálem (výtvarné soutěže, laboratorní úlohy)

d) kompetence sociální a personální:

- pomocí hraní modelových situací (dramatizace soc. rolí v OV) usilujeme o to, aby žáci chápali své role ve společnosti, a střídáním těchto rolí zároveň žákům umožňujeme poznání a pochopení rolí ostatních ve společnosti, letos učitel OV využije nejen tradiční výrobu pomlázek v 6. ročnících, ale uspořádá výstavu koláží žáků 9. ročníků na téma států Evropské unie /zaměřeno proti xenofobii, rasismu apod./ a koláží žáků 8. ročníku na téma sociálně patologických jevů ve společnosti
- tím, že naše škola je bezbariérová, umožňuje integraci tělesně postižených žáků (výťah – budova Nádražní ulice) či národnostním menšinám, učíme žáky respektovat a tolerovat ostatní a poskytnout jim účinnou pomoc
- tradicí je již předávání štafety 9. ročníků prvním ročníkům (spojeno výrobou medailí „Prvňáka“)
- motivujeme žáky ke spolupráci (laboratorní úlohy v Ch a Fy) a k tvořivé práci pomocí netradičních (interaktivních) metod (brainstorming, podvojný deník, myšlenkové mapy apod.)

Základy minimální všeobecné specifické prevence na 1. a 2. stupni ZŠ se stručnou charakteristikou v jednotlivých třídách a předmětech.

Mezi specifickou primární prevencí patří aktivity, které řadíme přímo do výuky a aktivity, které jsou programově vybírány dle aktuální nabídky /jedná se o programy zaměřené na předcházení rizikového chování/.

1. - 2. tř.: výchova ke zdravému životnímu stylu (témata vhodně prokládaná tř. učitelem ve výuce – rodina, lidské tělo, péče o zdraví, správná výživa)

- tř. učitel spoluvytváří příznivé klima ve třídě, včas odhaluje specifické poruchy chování, poukazuje na vhodné využití volného času (zdravé vztahy v kolektivu, upozornění na nebezpečí návykových látek a průběžně během šk. roku – návštěva Městské knihovny, školní dětský karneval, Soutěž mladých zdravotníků, nabídka sportovních a jiných aktivit)

- práce ve školní družině

3. - 5. tř.: výchova ke zdravému životnímu stylu (správná výživa, zdravé vztahy v kolektivu, rozvoj citové oblasti, základů právního vědomí a občanských postojů)

- tř. učitel sleduje všestranný rozvoj žáka, zvyšuje jeho sebevědomí, učí ho umění sebehodnocení

- s ostatními pedagogy spolupracuje na žákově schopnosti komunikovat, na jeho vztahu k ostatním, dává ponaučení o škodlivosti kouření, požívání alkoholu, drog aj., prezentuje vhodnou náplň volného času

6. – 9. tř.: stručný přehled výchovy ke zdravému životnímu stylu v jednotlivých předmětech navazující na předchozí ročníky

Vz – vztahy v rodině, ke spolužákům, k různorodým kulturám, seznámení se se závislostí na alkoholu, kouření a jiných drogách (referáty a koláže žáků). Dalším cílem je získání základních dovedností, jak čelit negativnímu tlaku okolí /spolužáci, vrstevníci, parta, kdy se na modelových situacích žáci aktivně učí odmítnout návrhy vrstevníků vedoucí k negativní činnosti nebo prožitku/. Letos se naše škola pokusí zajistit opět besedu na téma nemoci příjmu potravy.

OV – obdobně jako v Vz, zde se žáci navíc učí rozvoji právního vědomí, trestního řádu, mezioborové vztahy k psychologii a sociologii. Běžnou praxí je využití výtvarné výchovy - techniky koláže novinových článků, pro zobrazení sociálně – patologických jevů při diskuzích se žáky. Opět bychom rádi pokračovali ve spolupráci s ČČK v besedě a názorné instruktáži první pomoci /využití asistence vedoucí kroužku Mladých zdravotníků/ (8. ročníky).

VV – zadávání témat, které mají vztah k momentu drogové problematiky (práce pro soutěže), využívání volného času

TV – hygiena, zdravý tělesný rozvoj, význam sportu v prevenci sociálně patologických jevů

Př – působení drog na organismus, civilizační choroby

Ch – zneužívání léků k výrobě drog, Projektové dny (Den vody, Den vzduchu)

Z - návštěvy cestopisných dokumentů (podpora multikulturního soužití /dle aktuální nabídky/)

Doplňek: V 1. – 5. ročníku a 6. – 9. ročníku probíhá výuka podle Školního vzdělávacího plánu, jehož integrovanou součástí je Minimální preventivní program.

V konkrétních předmětech je tato problematika řešena následovně:

- v Ov a Vz je kladen hlavní důraz na komunikaci se žáky (zvládnutí různých technik a vytváření postojů žáka), vymezení a vnímání odlišných společenských rolí a statutů člověka (jejich nácvik a analýza formou dramatizace), analýza textů, kde se odráží sociálně patologické problémy, a hledání jejich řešení, porozumění Základním lidským právům a jejich aktivní přijetí spolu s právními normami ČR a EU, poznání jiných kultur, náboženství a jejich tolerance (využití přednášek Eurocentra Pardubice k tématu EU, Projekce a beseda s hostem – filmový festival Jeden svět na školách /lidská práva/.

- v chemii a fyzice je dán prostor pro skupinovou práci při řešení laboratorních úloh
- v pracovních činnostech je podporován vztah k práci (vytvořeným lidským hodnotám)
- v hodinách Tv je opět dán prostor pro kolektivní zapojení žáků při míčových hrách
- v zeměpise si připomínáme téma multikultura a rovnocenného vývoje lidských ras
- v Aj probíhají konverzace nad články zaměřujícími se na témata rasismu, šikany apod.
- v Čj využíváme slohových útvarů a literatury
- metodik prevence byl v r. 2014 proškolen v projektu etická výchova na školách, kterou využije ve spolupráci s třídními jednotlivých tříd a v předmětech jako jsou OV a VZ

U nespécifické prevence se zaměřujeme na nepovinnou formu prevence, při které využíváme hlavně volný čas dětí. Do této kategorie patří veškeré volnočasové aktivity, činnosti školní družiny, kroužky apod. /viz. Příloha č.1/

2. Spolupráce s rodiči

Rodičům našich žáků jsou poskytovány informace vedením školy, pedagogickým sborem, jakož i elektronickou formou na webových stránkách naší školy (zde naleznou potřebné informace o škole, adresy, telefonní čísla apod.) nebo na nástěnce v 1. patře budovy Nádražní. Je zde i možnost využít přímý kontakt na výchovnou poradkyni a metodika prevence. Další z možností jak informujeme rodiče žáků, jsou třídní schůzky, jiná sdělení v žákovské knížce a informační letáky.

3. Spolupráce se žáky

V každém z našich žáků je pěstován rozvoj osobnostních kvalit žáka a respekt k lidským právům. Snažíme se vést naše žáky k dodržování školního řádu a podpoře zdravého životního stylu (nabízíme volnočasové aktivity- klub logických her, stolní tenis apod.). Provázíme žáky na cestě k přijímání odpovědnosti za své chování (spoluvytváření třídních pravidel chování). Spoluvytváříme zdravé klima ve třídě. Informujeme je o konzultačních hodinách, schránce důvěry a nástěnce výchovné poradkyně a metodika prevence.

4. Formy spolupráce vedení školy a pedagogů, vzdělávání pedagogů

- a) Vedení školy, výchovná poradkyně a metodik prevence úzce spolupracují v oblasti preventivního působení. Veškeré aktuální informace ihned předávají všem učitelům, kteří jsou takto průběžně informováni (nejnovější poznatky, nařízení MŠMT, literatura, postupy a metody práce při výskytu rizikového chování žáků a při projevech sociálně patologických jevů (Způsob: aktuálně nebo při pedagogické poradě).
- b) Při plnění MPP je kladen důraz na práci třídního učitele a spolupráci s výchovnou poradkyní a metodikem prevence. Třídní učitel se pravidelně setkává se svojí třídou. Účastní se různých školních akcí se svojí třídou, kde může diagnostikovat chování žáků během akce (výchové koncerty, preventivní programy, výlety a exkurze). Sleduje školní docházku žáků, kontroluje včasnost a správnost omluvenek. Sleduje psychický stav žáka /náladovost, agresí, apatii apod./. Sleduje vztahy v kolektivu. Sleduje fyzický stav žáka.
- c) Pedagogický sbor se účastní spolupráce s třídním učitelem, přičemž sleduje fyzický stav žáka, jeho chování a školní docházku. Dále se účastní šetření konfliktů mezi žáky a konfliktu mezi žákem a učitelem, šetří vandalismus a šikanu. Věnuje pozornost žákům s SPU.
Cíleně zařazuje preventivní témata do výuky.

Metodik prevence a výchovná poradkyně, případně ostatní členové pedagogického sboru, sledují a průběžně se účastní odborných seminářů a přednášek se zaměřením na téma sociálně patologických jevů. Zároveň sledují a shromažďují informace o institucích a organizacích působících v oblasti prevence těchto jevů.

5. Školní poradenská pracoviště

- a) samostatná poradenská místnost, stanoveny konzultační hodiny výchovného poradce a školního preventisty
- b) schránka důvěry – umístěna v přízemí budovy školy (Nádražní ulice)
- c) nástěnka výchovného poradce a metodika prevence
- d) školní (učitelská, žákovská) knihovna
- e) školní psycholožka – nabídka odborné pomoci žákům, rodičům a pedagogům, zároveň spolupracuje s pedagogickými pracovníky školy a s výchovnou poradkyní a metodikem prevence na předcházení a řešení různých preventivních opatření. Ve spolupráci s třídními učiteli spolupracuje na vytváření adaptivních programů pro 6. ročníky.
- f) školní asistent – pomáhá předcházet psychopatologickým projevům (záškoláctví apod.) a při přímé pedagogické činnosti vyučujících jako podpora žáků s SPU nebo při předcházení kázeňských deliktů
- g) pedagogický sbor je průběžně informován o opatřeních proti šikaně učitele. V případě výskytu šikany vůči vyučujícím jsou pedagogičtí pracovníci povinni tuto skutečnost oznámit vedení školy nebo metodikovi prevence. Každé jednání žáků vedoucí k šikaně učitele bude projednáno na výchovné komisi žáka za přítomnosti vedení školy, metodika prevence, výchovné poradkyně a zákonných zástupců žáka.

IV. Spolupráce s institucemi

Městský úřad Česká Třebová a OSPOD v České Třebové
Národní síť podpory zdraví
Dům dětí a mládeže v České Třebové
Kulturní centrum v České Třebové
Policie ČR
Nestátní instituce (Spol. SCIO, CERMAT)
Občanské sdružení Lidé mezi světy (Etika ve společnosti)
Řekni drogám ne (Partnerem je VZP)
Česká asociace metodiků prevence
Český Červený kříž
Pronájem prostor tělocvičny tělovýchovným organizací

V. Způsob hodnocení MPP

Hodnocení MPP bude prováděno průběžně během školního roku na základě informativních záznamů metodika prevence o realizovaných aktivitách v průběhu školního roku.

Z dalších postupů lze uvést dotazníkové šetření, pozorování chování žáků a rozbor efektivity dopadu MPP. Hodnocení dosažené náplně MPP bude uvedeno ve Výroční zprávě školy za školní rok 2016/2017.

VI. Doporučená literatura:

Nešpor, K.: Alkohol, drogy a vaše děti, Sportpropag, Praha 2003
Nešpor, K.: Týká se to i mne, Sportpropag, Praha 1992
Nešpor, K.: Vaše děti a návykové látky, Portál, Praha 2001
Csémy, L.: Drogy a taneční scéna, SZU, Praha 2000
Novák, M.: Společnost, kultura a poruchy příjmu potravy, Cerm 2010
Krch, Fr.: Mentální anorexie, Portál
Krch, Fr.: Bulimie – jak bojovat s přejídáním, Grada, Praha 2003
Kolář, M.: Bolest šikanování, Portál, Praha 2001
Zpravodaj Sdružení přátel J. Foglara – Dětské oběti hracích automatů, č. 25, únor 1997
Nešpor, K.: Hazardní hra jako nemoc, Nakl. A. Krtilové 1994
Nešpor, K.: Jak překonat hazard, Portál 2001

VII. Kontakty na odborná pracoviště

PPP v Ústí nad Orlicí tel.: 465 521 296, 776611695 www.pppuo.cz

Linka bezpečí	116 111	www.linkabezpeci.cz
Nár. linka prevence AIDS	800 144 444	
Prevence HIV	800 800 980	www.hiv.cz
Webové stránky, kde lze najít odkazy na různé druhy linek pomoci: www.calpd.cz		

Další užitečné kontakty, informace a pomoc na www stránkách:

Šikana:	Návykové látky:
www.minimalizacesikany.cz	www.drogovaproblematika.cz
www.kybersikana.cz	www.drogy-info.cz
www.sikana.cz	

Sebeпоškozování:	Poruchy příjmu potravy:
www.psychologie.doktorka.cz	www.ppinfo.cz

Nebezpečí na sociálních sítích:	Pomoc při AIDS:
www.mobilstory.cz	www.aids-hiv.cz
www.e-bezpeci.cz	

Všeobecné:	
www.msmt.cz	www.bezpecne-online.cz
www.prevence-info.cz	
www.plbohnice.cz	

VIII. Závěr

MPP je základním a určujícím nástrojem prevence sociálně patologických jevů na naší škole, a proto je pro ni závazný. Jeho cílem je splnění daných předsevzetí a aktivní spolupodílení se pedagogů a žáků na jeho záměrech. Je žádoucí kombinovat působení na jednotlivce i skupiny, podporovat informovanost a používání získaných dovedností ve společnosti.

Škola bude nadále poskytovat žákům nabídky využití volného času (viz. Příloha č. 1).
Pokračovat bude i spolupráce se všemi výše uvedenými institucemi a organizacemi.

Česká Třebová, 10. 10. 2017

Mgr. R. Hrabal

Příloha č. 1

Přehled volnočasových aktivit nabízených školou

- I. Stupeň: Výtvarná výchova
 - Hravá jóga
 - Šikovné ruce

- II. Stupeň: Stolní tenis

Příloha č. 2

**Krizový plán školy
ZŠ Česká Třebová, Nádražní ulice**

Zpracoval: Mgr. R. Hrabal

- Obsah:
- I. Tabákové výrobky
 - II. Alkohol
 - III. Omamné a psychotropní látky
 - IV. Šikana
 - V. Záškoláctví
 - VI. Extremismus, rasismus, xenofobie a antisemitismus
 - VII. Vandalismus
 - VIII. Krádež ve škole
 - IX. Nová náboženská hnutí
 - X. Sebeпоškozování a příslušnost k subkulturám
 - XI. Poruchy příjmu potravy
 - XII. Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (CAN - Child Abuse and Neglect), domácí násilí
 - XIII. Rizikové a sexuální chování. Homofobie
 - XIV. Netolismus a hazardní hraní
 - XV. Rizikové chování v dopravě

Oblast prevence užívání návykových látek

(Zpracováno dle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č. j.: 21291/2010-28 a Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. j.: MŠMT-21149/2016).

V prostorách školy je všem osobám zakázáno užívat návykové, omamné a psychotropní látky.

I. Tabákové výrobky

A: Zákaz kouření a jiné užívání tabákových výrobků a elektronických náhražek je v prostorách školy, v době vyučování i mimo dobu výuky a v době pořádání školních akcí a jiných akcí pořádaných jinou organizací v prostorách školy zcela zakázáno. Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je tento zákaz vyznačen grafickou značkou.

B: Přistižení žáka při konzumaci

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit.
3. Třídní učitel nebo jiný pedagogický pracovník sepíše o události stručný záznam (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka).
V případě, že žák odmítne, uvede tuto skutečnost do zápisu. Záznam založí školní metodik prevence (dále jen MP) do své agendy. Zároveň vyrozumí vedení školy.
4. Třídní učitel informuje zákonného zástupce o dané skutečnosti.
5. Při opakování vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dětí.
6. Přistižení žáka při daném chování bude také řešeno na pedagogické radě, kde bude projednáno následné výchovné opatření.

II. Alkohol

A: Zákaz konzumace alkoholu platí ve všech prostorách školy v době vyučování i mimo dobu výuky a v době pořádání školních akcí a jiných akcí pořádaných jinou organizací v prostorách školy.

B: Přistižení žáka při konzumaci

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
2. Alkohol je třeba odebrat a zajistit.
3. Pedagogický pracovník posoudí, zda žáku nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, že je ohrožen na zdraví a životě volá lékařskou službu první pomoci (tel. č. 155), informuje okamžitě zákonného zástupce žáka a dohodne se na dalším postupu.
5. Jestliže nebezpečí nehrozí, sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka) a věc oznámí zákonnému zástupci.

V případě, že žák odmítne, uvede tuto skutečnost do zápisu. Záznam založí školní MP do své agendy. Vyrozumí vedení školy.

6. V případě, že žák není schopný pokračovat ve výuce, ale není ohrožen na zdraví, vyrozumí škola zákonného zástupce ihned, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. V případě nedostupnosti zákonného zástupce, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Může vyžadovat pomoc.
8. Zákonnému zástupci škola oznámí konzumaci alkoholu, i když je žák schopen výuky.
9. Při opakování, splní škola oznamovací povinnost k orgánu OSPOD.
10. Škola v zájmu dítěte informuje jeho zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace a doporučí rodičům, aby vyhledali odborníka.
11. Přistižení žáka při daném chování bude také řešeno na pedagogické radě, kde bude projednáno následné výchovné opatření.

C: Nález alkoholu ve škole

1. nález nepodrobovat žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. oznámit nález vedení školy
3. uložit nález u vedení školy pro případ důkazu
4. sepsat stručný záznam (TU, MP nebo další pracovník školy) o nález, založit do agendy MP a informovat Policii

D: Zadržení alkoholu u žáka:

1. nepodrobovat žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. oznámit nález vedení školy
3. uložit nález u vedení školy pro případ důkazu
4. sepsat stručný záznam (TU, MP nebo další pracovník školy) o nález, založit do agendy MP a informovat Policii ČR. V případě, že žák odmítne uvést toto do zápisu, založit do agendy MP
5. vyrozumět zákonného zástupce, v případě opakování – oznámit OSPOD

III. Omamné a psychotropní látky

A: V prostorách školy, v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných nebo akcích pořádaných jinou organizací v prostorách školy je zakázána výroba, distribuce, přechovávání, šíření omamných a psychotropních látek. Je zakázáno i navádění k užívání těchto látek a vstup do školy pod vlivem OPL.

B: Konzumace OPL ve škole

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
2. Návykovou látku odebrat a zajistit ji, aby nedošlo k další konzumaci.
3. Pedagogický pracovník posoudí, zda žáku nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, že je ohrožen na zdraví a životě volá lékařskou službu první pomoci (tel. č. 155) a okamžitě informuje zákonného zástupce žáka a dohodne se na dalším postupu.
5. Jestliže nebezpečí nehrozí, sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka), v případě, že žák odmítne, uvede tuto skutečnost do zápisu. Záznam založí školní MP do své agendy. Vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není ohrožen na zdraví, ale není schopný pokračovat ve výuce, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. V případě nedostupnosti zákonného zástupce, vyrozumí škola OSPOD, vyčká jeho pokynů a vyžádá si pomoc.
8. Zákonnému zástupci škola oznámí konzumaci OPL, i když je žák schopen výuky.
9. Současně splní škola oznamovací povinnost k orgánu OSPOD.
10. Škola v zájmu dítěte informuje zák. zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace, doporučí rodičům, aby vyhledali odborníka a informovali se o léčbě. Vysvětlí rodičům nutnost léčby a důležitost motivace.
11. Přistižení žáka při daném chování bude také řešeno na pedagogické radě, kde bude projednáno následné výchovné opatření.

C: Nález OPL ve škole

1. nález nepodrobovat žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. nález ihned oznámit vedení školy
3. za přítomnosti dalšího pracovníka vložit do obálky, napsat datum, čas a místo nález, přelepit, orazítkovat podepsat a uschovat do trezoru
4. o nález vyrozumět Policii ČR

D: Nález látky u žáka:

1. nepodrobovat žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. nález ihned oznámit vedení školy
3. za přítomnosti dalšího pracovníka vložit do obálky, napsat datum, čas a místo nález, přelepit, orazítkovat podepsat a uschovat do trezoru. V případě, že žák

odmítne, uvést tuto skutečnost do zápisu, založit do agendy MP

4. o nálezu vyrozumět Policii ČR
5. v případě, že se látka našla u žáka, který se jí intoxikoval, přivolat záchrannou službu první pomoci
6. přistižení žáka při daném chování bude také řešeno na pedagogické radě, kde bude projednáno následné výchovné opatření

E: Podezření, že žák má u sebe OPL:

1. vyrozumět Policii ČR a vyčkat dalších pokynů
2. informovat zákonného zástupce
3. žáka izolovat a do příjezdu Policie ČR ho mít pod dohledem
4. v žádném případě neprovádět osobní prohlídku ani prohlídku jeho věcí
5. v případě prokázání podezření bude takovéto chování řešeno na pedagogické radě, kde bude projednáno následné výchovné opatření

F: Distribuce OPL ve škole:

1. vyrozumět Policii ČR o podezření, zkonzultovat postup
2. vyrozumět zákonného zástupce podezřelého a OSPOD
3. v případě prokázání podezření bude takovéto chování řešeno na pedagogické radě, kde bude projednáno následné výchovné opatření.

IV. Oblast prevence šikany a krizových situací spojených s násilím

(Zpracováno dle Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. j. MŠMT-21149/2016, Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT č. j.: 21291/2010-28 a Metodického pokynu MŠMT č. j. 22294/2013-1 k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních)

Šikanování v ZŠ je jakékoliv dlouhodobé chování, jehož záměrem je ublížit jedinci, ohrozit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných útocích. Zahrnuje jak fyzické nebo psychické útoky, tak i slovní útoky realizované přímo nebo prostřednictvím elektronické komunikace (kyberšikana), poškozování věcí, nápadné přehlížení, ignorování.

A: Diagnostika chování žáků

1. Pozorovat chování žáků a atmosféru ve třídě, odhadnout závažnost některých

jevů v chování jedinců.

2. Oznamit své podezření vedení školy a MP a domluvit se na jednotném postupu.
3. Zjistit informace od obětí i spolužáků, pořídit zápis.
4. Provést individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (ne oběti s agresorem).
6. Chránit oběti šikany.
7. Provést rozhovor s agresory, případně konfrontaci mezi nimi, pořídit zápis.
8. Svolat výchovnou komisi. Řešit problém v pedagogické radě/s rodiči agresora.
9. Rozebrat situaci se třídou, dále sledovat a pracovat se vztahy.
10. Informovat zák. zástupce oběti šikanování o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace, nabídnout psychologickou péči PPP nebo jiného poradenského zařízení.

Řešení pokročilé šikany

– výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování

1. Překonat šok, odhadnout závažnost a formu šikany.
2. Bezprostředně zachránit oběť, zastavit násilí.
3. Zabránit domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (přivolat lékaře).
5. Nahlásit situaci vedení školy, MP. Domluvit se na spolupráci pedagogických pracovníků při vyšetřování.
6. Oznamit situaci Policii ČR, OSPOD, požádat je o pomoc při řešení.
7. Informovat rodiče oběti i agresora.
8. Zahájit vlastní vyšetřování.
9. Navázat kontakt se specialistou na šikanování
10. Svolat výchovnou komisi. Řešit problém v pedagogické radě/ s rodiči agresorů.
11. Rozebrat situaci se třídou, dále sledovat a pracovat se vztahy.
12. Informovat zák. zástupce oběti šikanování o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace, nabídnout psychologickou péči PPP nebo jiného poradenského zařízení.

Spolupráce školy s rodiči

1. Informovat rodiče na třídních schůzkách o problematice šikany a jejího předcházení - MP a třídní učitelé.
2. Prokazatelně seznámit rodiče s Metodickým pokynem prevence šikany (Krizovým plánem, MPP, Školním plánem proti šikanování) a se Školním řádem.
3. Doporučit rodině, aby si všímala možných náznaků šikany a nabídnout jim pomoc.
4. Při podezření na šikanování jednat s rodiči oběti i agresora.

5. Zachovat taktní přístup a důvěrnost informací.
6. Doporučit rodičům možnost porady s psychologem.
7. Zpřístupnit informace pro rodiče o varovných příznacích šikanování a kontaktech při vyhledávání pomoci na webových stránkách školy a na informačním panelu ve vestibulu školy.

Organizace a osobnosti pro případnou spolupráci:

- s okresní metodik prevence: Mgr. M. Sychrová (PPP Ústí nad Orlicí)
- s krajský školní koordinátor prevence: Mgr. R. Černíková (Pardubický kraj)
- se zřizovatelem – MěÚ Česká Třebová
- s PPP v Ústí nad Orlicí (PhDr. P. Novotná)
- s preventivními informačními skupinami Policie ČR v Ústí nad Orlicí
- s orgány sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností v České Třebové

Vybrané webové stránky:

www.bezpecnyinternet.cz
www.seznamsebezpecne.cz
www.bezpecne-online.cz
www.i-bezpecne.cz
www.onlinehelpline.c
www.linkabezpeci.cz
www.minimalizacesikany.cz
www.sikana.cz
www.internetporadna.cz
www.e-bezpeci.cz

V. Záškoláctví (Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Charakteristika:

Záškoláctví je neomluvená absence žáka, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku.

A: Diagnostika záškoláctví

1. Včasné rozpoznání problému záškoláctví.
2. Třídní učitel projedná možné postupy řešení dané situace s vedením školy, výchovným pracovníkem a metodikem prevence.
3. Třídní učitel o nastalé situaci informuje rodiče a společně hledají řešení dané situace. Teprve druhý pokus řešení situace je za přítomnosti pracovníka OSPOD.

B: Kázeňská opatření a opatření k nápravě

- 1) Neomluvené hodiny do počtu 4 hodin – důtka ředitele školy
- 2) Neomluvené hodiny do počtu od 5 hodin – snížený stupeň z chování
- 3) Nutnost hlásit neomluvenou absenci na OSPOD

VI. Extremismus, rasismus, xenofobie a antisemitismus (Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Charakteristika: Extremismus – je chování, které člověk vědomě koná ve prospěch politických, náboženských a etnických hnutí a ideologií, která směřují proti základům demokracie.

Rasismus – je chování a jednání člověka, které nadřazuje jednu lidskou rasu nad druhou.

Xenofobie - je chování a jednání člověka, které úmyslně vyvolává neopodstatněný strach z cizích subjektů a jejich projevů.

Antisemitismus – je chování a jednání člověka, které úmyslně poškozují objekt židovského charakteru a přisuzuje určité negativní vlastnosti.

A: Rizikové typy chování: a) verbální a fyzické napadání
b) revizionistické zpochybňování výkladů historie
c) agitace ve prospěch extremistických hnutí na půdě školy

B: Preventivní opatření: a) zprostředkování demokratických hodnot a principů lidských práv a tolerance po celou dobu vzdělávacího procesu
b) výuka o extremismu a o negativních spojených s minulostí a současností
c) debaty s odborníky na dané téma
d) ujasnění sankcí za projevy extremismu apod.

VII. Vandalismus (Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Charakteristika: Vandalismus se ve školním prostředí vyskytuje jako projev úmyslného ničení školního majetku a osobního majetku učitelů a spolužáků.

A: Možné řešení situace: a) vždy vypracovat záznam o vzniklé škodě
b) pokud se zjistí viník, má škola právo žádat náhradu vzniklé škody nebo nápravu dané věci do původního

- stavu (o daném zjištění je nutné informovat zákonného zástupce žáka)
- c) Kázeňská opatření (řešit na pedagogické radě dle závažnosti přestupku proti školnímu řádu)

VIII. Krádež ve škole (Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

A: Řešení dané situace

1. Vždy sepsat o nastalé situaci záznam s poškozeným.
2. Věc předat Policii ČR.
3. Je-li znám pachatel, je nutné, aby danou věc vrátil a omluvil se.
4. Bude vyrozuměn zákonný zástupce pachatele.
5. Oznámení dané věci na OSPOD.
6. Snaha o zjištění příčiny krádeže, nabídnutí pomoci pachateli předcházet daným situacím.
7. Opětovně žáky poučit o nevhodnosti daného chování a nenošení cenností a drahých věcí do školy.
8. Kázeňská opatření pachateli (řešeno na pedagogické radě).

IX. Nová náboženská hnutí

Charakteristika: Nová náboženská hnutí mohou působit negativně na zdravý vývoj jedince (izolace od okolního světa, vysoce autoritativní přístup, mentální zneužívání jedince apod.)

1. Vhodný monitoring změn chování žáků.
2. Pohovor se žákem a zákonným zástupcem o náhlých změnách chování.
3. Ve výuce využívat vymezení pojmů sekta a kult, diskuse na dané téma a posilování tradičních hodnot

X. Sebeпоškozování a příslušnost k subkulturám (Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Charakteristika: Sebeпоškozování je komplexní autoagresivní chování jedince (řezání, škrabání, píchání jehlou, kousání apod.)

Subkultura je popisována snahou dospívajícího odpoutat se od tradic a hodnot rodičů a pokusem o tvorbu vlastní identity v rámci společnosti (např. EMO, Skinheads, Anarchismus, Hip-hop aj.).

1. Včasná diagnostika chování žáka.
2. Zprostředkování zpětné vazby na rodinné zvyklosti žáka.
3. Informování zákonného zástupce o podezření na sebeпоškozování nebo napojení na určitou subkulturu, která by mohla mít negativní vliv na žáka.
4. Nabídnutí pomoci řešení situace ve spolupráci s odborníky (psycholog apod.).

XI. Poruchy příjmu potravy (Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

A: Charakteristika - Mentální anorexie je porucha charakterizovaná zejména úmyslným snižováním tělesné hmotnosti.

- Mentální bulimie je porucha charakterizovaná zejména opakujícími se záchvaty přejídání, spojenými s přehnanou kontrolou tělesné hmotnosti.

1. Včasná diagnostika chování žáka.
2. Zprostředkování zpětné vazby na rodinné zvyklosti žáka.
3. Informování zákonného zástupce o podezření na poruchu příjmu potravy.
4. Nabídnutí pomoci řešení situace ve spolupráci s odborníky (psycholog apod.).

XII. Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (CAN - Child Abuse and Neglect), domácí násilí. Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

A: Charakteristika - Jde o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná.

1. Včasná diagnostika chování žáka + rozhovor se žákem.
2. Zprostředkování zpětné vazby na rodinné zvyklosti žáka.

3. Pohovor se zákonným zástupcem žáka o podezření na CAN.
4. Pokud se situace nelepší, je nutné provést pohovor se zákonným zástupcem žáka o podezření na CAN za přítomnosti pracovníků OSPOD.
5. Nabídnutí pomoci řešení situace ve spolupráci s odborníky (psycholog apod.).
6. V případě jasného ohrožení dítěte, nebo nelepšení se situace, případně odmítnutí spolupráce zákonného zástupce se školou, věc předat na Policii ČR.

XIII. Rizikové a sexuální chování. Homofobie. (Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Charakteristika - rizikové sexuální chování může negativně ovlivnit psychickou, zdravotní a společenskou stránku jedince, který se ho dopouští.

1. Diagnostika chování žáků ve školním prostředí.
2. Posilování hodnot a nerizikových forem sexuálního chování lidí.
3. Předcházení vytváření stereotypů.
4. Využití besed s odborníkem na dané téma.
5. V případě podezření na spáchání trestného činu kontaktovat zákonného zástupce žáka, Policii ČR a OSPOD.

XIV. Netolismus a hazardní hraní. (Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Charakteristika – Netolismus je závislost na virtuálních drogách (hraní PC her, nadměrné užívání mobilu apod.). Hazard je patologické hráčství s vidinou náhodného zisku (automaty, karetní hry aj.).

1. Diagnostika chování žáků ve školním prostředí.
2. Posilování hodnot a nerizikových forem her.
3. Využití besed s odborníkem na dané téma.
4. V případě podezření na netolismus a hazardní hraní projednat věc se zákonným zástupcem a nabídnout možnosti řešení (např. odkazy na odbornou pomoc).

XV. Rizikové chování v dopravě (Zpracováno dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Charakteristika – dosažení pozitivního chování chodců a cyklistů – žáků školy v dopravních situacích

1. Dopravní výchova na 1. Stupni ZŠ
2. Informačně – edukativní kampaň na 1. i 2. stupni ZŠ
3. Řešení dopravních situací v uspořádaném Dni prevence, zdraví, Pobytu v přírodě apod.

Krizový plán školy vypracoval: Mgr. Robert Hrabal, školní metodik prevence

.....
metodik prevence